

Ukrudtskonkurrence i ærter

af Jesper Hansen

Et af de største problemer ved dyrkning af ærter er deres manglende evne til at konkurrere mod ukrudt. Konkurrenceevnen kan forbedres ved at dyrke dem i blanding med korn. For at belyse effekten af dette er der de sidste tre år udført landsforsøg med ærter konkurrenceevne.

I 2011 blev der udført 5 forsøg med ærter konkurrenceevne. I det følgende vil kun de fire af forsøgene blive omtalt, da det femte groede til i ukrudt og derfor gav meget lave og meget svingende udbytter.

I forsøgene er der sat fokus på plantetal i ærter hhv. med og uden iblanding af vårhvede. I ærter er der tilstræbt plantetal på 60, 90 og 130 planter/m². I vårhveden er anvendt 0, 70 og 140 planter pr. m².

Kun et af forsøgene er blevet gødet. Der er udført ukrudtsbekæmpelse i form af strigling i to af forsøgene. I forsøgene har der ikke været svampeangreb af betydning. Skadedyrsangreb er ikke registreret.

Resultaterne af forsøgene kan ses i tabel 1. I gennemsnit af de fire forsøg var der før høst ikke nogen klar forskel i ukrudtsdækning med og uden vårhvede. Til gengæld ses en tendens til at ukrudtstrykket er lavest ved den høje udsædmængde i ærterne.

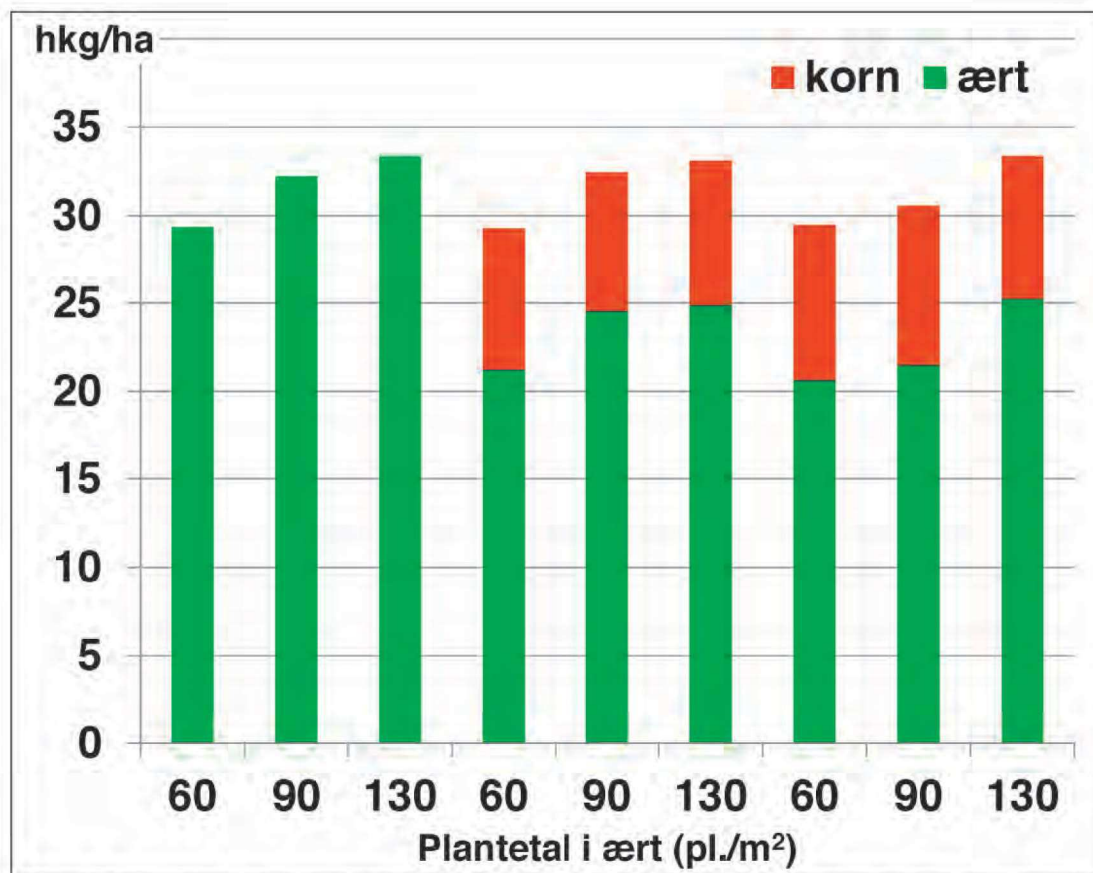
Billede 1. Markært er en åben afgrøde indtil den lukker af. Foto: M.J. Richardson, 2009 Wikimedia

Bruttoudbyttet ser ud til at have været stigende med stigende udsædmængde i ærterne. Udbyttet i vårhveden ser ud til at være konstant ved de to udsædmængder. Dette dækker dog over en stor variation mellem forsøgene, hvor det gødede forsøg har givet mest med over 14 hkg/ha.

Der er ligeledes meget stor forskel i ærteudbytterne. I det bedste forsøg er der høstet over 50 hkg/ha, som var uden iblanding af vårhvede. I de tilsvarende parceller i de tre øvrige forsøg er høstet mellem 20 og 30 hkg/ha. I alle forsøgene har der været stigende udbytte i ærterne ved stigende udsædmængde.

Tabel 1. Udbytte og ukrudtsdækning i ærter med stigende plantetal med og uden vårhvede. Foreløbige resultater af 4 landsforsøg 2011

Vårhvede pl./m ²	Ært pl./m ²	Tokimbladet ukrudt % dækning af jord	Udbytte, hkg/ha		
			Ært	Korn	Total
0	60	23	29,4	0,0	29,4
	90	23	32,2	0,0	32,2
	130	19	33,4	0,0	33,4
70	60	24	21,2	8,1	29,3
	90	21	24,5	7,9	32,4
	130	17	24,9	8,3	33,1
140	60	19	20,6	8,9	29,5
	90	21	21,5	9,1	30,6
	130	19	25,2	8,1	33,4

Figur 1. Udbytte i ært og vårhvede. De første tre søjler viser udbytter af ært i renbestand ved stigende udsædsmængde. De følgende seks søjler viser totaludbyttet i ært og vårhvede, hvor søjle 4-6 er med vårhvede plantetal på 70, og søjle 7-9 er med vårhvede plantetal 140.

Resultaterne i tabel 1 svarer til resultaterne for tilsvarende forsøg i 2010, som også viste faldende ukrudtsmængde med stigende udsædsmængde af ært. Udbyttet viste også her tendens til en stigning ved den høje udsædsmængde.

Hvis prisen på ærtesåsed sættes til 500 kr/hkg vil merudbyttet i ærterne for stigende udsædsmængde ikke være rentabel. Ved at øge udsædsmængden fra 60 til hhv 90 og 130 pl/m² skal der sås hhv ca. 90 og 150 kg/ha mere. Ved en såsædspris på 500 kr/hkg og en ærtepris på 260 kr/hkg vil nettomerudbyttet blive på ca 300 kr/ha ved at gå fra 60 til 90 pl./m². Hæves plantetallet fra 90 til 130 pl./m² bliver nettomerudbyttet til gengæld negativt svarende til ca. -300 kr/ha.

Konklusion

Stigende udsædsmængde i ært forbedrer konkurrenceevnen mod ukrudt.

Meget høje udsædsmængder er ikke rentable.

Ært i blanding med vårhvede giver ikke højere udbytte end ært i renbestand, men er med til at nedsætte det totale proteinudbytte pr. ha.

Vidste du at:

Der dyrkes 1.170 ha med økologisk ært til modenhed i Danmark, og at der på Sjælland kun er 16 ha.